

Socialutskottets betänkande 2023/24:SoU19

Socialtjänstens ansvar för våldsutsatta m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om bl.a. förebyggande arbete och stöd när det gäller våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

I betänkandet finns 16 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Prostitution, sexuell utsatthet m.m.	7
Utskottets ställningstagande	12
Hedersrelaterat våld och förtryck	12
Utskottets ställningstagande	19
Våld i nära relationer	20
Utskottets ställningstagande	29
Skyddat boende	31
Utskottets ställningstagande	33
Motioner som bereds förenklat	33
Reservationer	34
1. Förebyggande arbete, punkt 1 (MP)	34
2. Stöd, punkt 2 (V, MP)	34
3. Utreseförbud, punkt 3 (MP)	35
4. Stöd, uppföljning och kartläggning, punkt 4 (S)	35
5. Stöd, uppföljning och kartläggning, punkt 4 (MP)	36
6. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (S)	37
7. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (V)	37
8. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (C)	38
9. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (MP)	39
10. Skärpt lagkrav för förebyggande arbete, punkt 6 (SD)	39
11. Våld mot barn, punkt 7 (SD)	40
12. Våld mot barn, punkt 7 (V)	40
13. Våld mot barn, punkt 7 (MP)	41
14. Krisstöd, punkt 8 (MP)	42
15. Skyddat boende, punkt 9 (S, MP)	42
16. Skyddat boende, punkt 9 (C)	43
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	44
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	44
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Prostitution, sexuell utsatthet m.m.

1. Förebyggande arbete

Riksdagen avslår motion

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 65.

Reservation 1 (MP)

2. Stöd

Riksdagen avslår motion

2023/24:2672 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP).

Reservation 2 (V, MP)

Hedersrelaterat våld och förtryck

3. Utreseförbud

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkande 8,

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP) yrkande 3,

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1–4,

2023/24:2636 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 19 och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 94.

Reservation 3 (MP)

4. Stöd, uppföljning och kartläggning

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 3,

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP) yrkandena 2 och 4,

2023/24:1396 av Ann-Sofie Alm (M) yrkandena 2, 4 och 7,

2023/24:1673 av Azadeh Rojhan och Alexandra Völker (båda S),

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6 samt

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 92.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (MP)

Våld i nära relationer

5. Förebyggande arbete och stöd

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3,

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S),
 2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S),
 2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
 2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 och
 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 147 och 148.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (V)

Reservation 8 (C)

Reservation 9 (MP)

6. Skärpt lagkrav för förebyggande arbete

Riksdagen avslår motion

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 10 (SD)

7. Våld mot barn

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10,

2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 5,

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2,

2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 6 och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 68 och 69.

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (V)

Reservation 13 (MP)

8. Krisstöd

Riksdagen avslår motion

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 140.

Reservation 14 (MP)

Skyddat boende

9. Skyddat boende

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 20 och

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkandena 89 och 90.

Reservation 15 (S, MP)

Reservation 16 (C)

Motioner som bereds förenklat

10. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 28 maj 2024

På socialutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johan Hultberg (M), Yasmine Bladelius (S), Carita Boulwén (SD), Mikael Dahlgvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Christofer Bergenblock (C), Mona Olin (SD), Ulrika Westerlund (MP), Lina Nordquist (L), Leonid Yurkovskiy (SD), Thomas Ragnarsson (M), Maj Karlsson (V) och Dan Hovskär (KD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24 inom området socialtjänstens ansvar för våldsutsatta m.m. Motionsyrkandena handlar bl.a. om förebyggande arbete och stöd när det gäller prostitution, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer. Av dessa behandlas 58 motionsyrkanden i förenklad ordning, eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Förslagen i motionerna finns i bilaga 1. De motionsyrkanden som behandlas i förenklad ordning finns i bilaga 2.

Den 30 januari 2024 informerade Myndigheten för vård- och omsorgsanalys om rapporterna Medel mot våld Måluppfyllelsen för utvecklingsmedel och kompetensstöd till arbete mot våld i nära relationer (rapport 2023:7) och Bära eller brista Erfarenheter av socialtjänstens stöd vid hedersrelaterat våld och förtryck (rapport 2023:8).

Den 7 mars 2024 informerade Socialstyrelsen om sin rapport Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2022–2023 (2024:1).

Utskottets överväganden

Prostitution, sexuell utsatthet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förebyggande arbete och stöd när det gäller prostitution och sexuell utsatthet.

Jämför reservation 1 (MP) och 2 (V, MP).

Motionerna

Förebyggande arbete

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 65 föreslås ett tillkännagivande om att etablera läns- eller regionövergripande centrum som syftar till att motivera vuxna som begår eller är i riskzon för att begå sexköpsbrott att ändra sitt beteende.

Stöd

I kommittémotion 2023/24:2672 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) föreslås ett tillkännagivande om att utreda vilka permanenta, strukturella åtgärder som krävs för att förbättra stödet till människor som tar emot ersättning för sex, samt barn som utsätts för kommersiell sexuell exploatering.

Gällande rätt

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Av 1 § lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter följer att artiklarna 1–42 i konventionen i originaltexternas lydelse ska gälla som svensk lag. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2020.

Socialtjänstlagen

Enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Till socialnämndens uppgifter hör bl.a. att svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård till familjer och enskilda som behöver det (3 kap. 1 § SoL).

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. För att utföra uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Vidare ska kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras (3 kap. 3 § SoL).

Socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet för barn och unga (3 kap. 3 a § SoL).

Barnets bästa ska särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande (1 kap. 2 § SoL).

Socialnämnden ska bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa (5 kap. 1 § 3 SoL). Socialnämnden ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs (5 kap. 1 a § SoL).

När det gäller brottsoffer har socialnämnden till uppgift att verka för att den som har utsatts för brott och hans eller hennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar även för att ett barn som har utsatts för brott och barnets närstående får det stöd och den hjälp som de behöver (5 kap. 11 § SoL).

Pågående arbete

Budgetpropositionen 2024

Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2023/24:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.5 s. 173) att ett förslag till en ny socialtjänstlag ska presenteras under 2024 och arbete ska påbörjas för omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. För att åstadkomma verklig förändring krävs enligt regeringen en långsiktig omställning, där socialtjänsten skiftar fokus till ett mer förebyggande arbete och tidiga insatser.

Enligt regeringen behöver Socialtjänsten vara lättillgänglig och insatser behöver kunna erbjudas på ett enklare sätt än i dag.

Regeringen anför vidare att den avser att lämna en lagrådsremiss om en ny socialtjänstlag senvåren 2024. En ny socialtjänstlag kan enligt regeringen träda i kraft under 2025. Förberedelsearbetet inför införandet av en ny socialtjänstlag behöver enligt regeringen påbörjas och regeringen anslår därför, i enlighet med förslagen i betänkandet i SOU 2020:47 Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag, medel för de allmänna statsbidragen under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Enligt regeringen innebär reformen, förutom den nya socialtjänstlagen, ett långsiktigt stöd till kommunerna för omställning, genom en bemannings- och kompetenssatsning och en överenskommelse med SKR. Regeringen anslår medel också för detta.

Nationell strategi med riktade åtgärdsprogram och nationellt våldsförebyggande program

För att stärka förutsättningarna att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra presenterade regeringen 2016 en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10, bet. 2016/17:AU5, rskr.2016/17:150). Den innehåller åtgärder som ska stärka skydd och stöd till våldsutsatta kvinnor, insatser mot våld i relationer inklusive samkönade relationer, arbete mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål, samt åtgärder som motarbetar destruktiv maskulinitet och hederstänkande. Även barn och unga omfattas. Strategin sätter också fokus på mäns delaktighet och ansvar för att stoppa våldet. Strategin inbegriper bl.a. mål och insatsområden samt en struktur för stöd och uppföljning. Den nationella strategin har fyra målsättningar: ett utökat och verkningfullt förebyggande arbete mot våld, förbättrad upptäckt av våld, starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn, effektivare brottsbekämpning samt förbättrad kunskap och metodutveckling. Strategin kompletteras med åtgärdsprogram som innehåller konkreta åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Enligt uppgift från Regeringskansliet arbetar regeringen med att ta fram ett åtgärdsprogram som ska gälla 2024–2026.

Samordningsansvar för arbete mot prostitution och människohandel

Jämställdhetsmyndigheten har det nationella ansvaret för arbetet mot prostitution och människohandel och leder det operativa nätverket Nationellt metodstödsteams (NMT) arbete tillsammans med myndigheter som arbetar mot prostitution och alla former av människohandel. Genom NMT tillhandahålls en nationell stödtelefon för yrkesverksamma och ytterligare vägledning genom särskilda regionkoordinatorer. Regionkoordinatorerna mot prostitution och människohandel verkar inom socialtjänsten, fungerar som stöd och är viktiga aktörer inom Jämställdhetsmyndighetens uppdrag som rör prostitution och människohandel. Som ett led i det samordnande arbetet har Jämställdhetsmyndigheten också publicerat en manual som ger stöd och praktisk vägledning till yrkesverksamma som kan komma i kontakt med personer som utsatts för människohandel och tydliggör vilket ansvar olika myndigheter har.

Samordningsfunktion för frågor om mäns våld mot kvinnor

Länsstyrelserna har i uppdrag att stödja samordningen i länet av insatser som avser att motverka prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Vid varje länsstyrelse finns det en särskild samordningsfunktion för frågor om mäns våld mot kvinnor. Genom samordningsfunktionen stöder och bidrar länsstyrelserna till framtagandet och genomförandet av regionala sektorsövergripande strategier och handlingsplaner, införandet av effektiva metoder, arbetssätt och kunskapsstöd i regionala och lokala verksamheter, samarbetet

på lokal, regional och nationell nivå samt utbildning och kompetensutveckling i länet. Länsstyrelserna har enligt regleringsbrevet för 2024 fått i uppdrag att erbjuda stöd för utvecklingsarbete och samarbete mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner och civilsamhälle när det gäller mäns våld mot kvinnor, inklusive kommunernas regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel.

Statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete

Regeringen har inom ramen för det nationella programmet inrättat ett statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete, se förordningen (2022:722) om statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete som trädde i kraft den 1 september 2022. Statsbidraget avser att stärka det våldsförebyggande arbetet och främja utvecklingen av evidensbaserade insatser. Med våld avses mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, sexuellt våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Bidraget riktar sig till ideella organisationer, kommuner och regioner och fördelas efter ansökan av Jämställdhetsmyndigheten. Förordningen tillämpades första gången när det gäller statsbidrag för bidragsåret 2023.

Uppdrag om fördelning av utvecklingsmedel och att ge kompetensstöd

Socialstyrelsen har ansvar för att ta fram kunskap och metoder inom socialtjänstens verksamhetsområde. Socialstyrelsen hade under 2020–2022 i uppdrag att fördela utvecklingsmedel och ge kompetensstöd för att utveckla socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot bl.a. vuxna och barn i prostitution och människohandel för sexuella ändamål (S2020/01591/SOF). I uppdraget ingick att samverka med Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna, Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Barnafrid vid Linköpings universitet för att stödja spridningen av kompetensstödet och underlätta mottagandet av det nationella stödet. Uppdraget redovisades den 30 september 2023.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har analyserat och bedömt att uppdraget har bidragit till att uppfylla de övergripande målen för uppdraget och för det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (rapport 2023:7). Uppdraget har enligt myndigheten bidragit till kompetensutveckling.

Myndigheten rekommenderar regeringen att verka för ett helhetsperspektiv och en långsiktighet i styrningen och finansieringen av området. Myndigheten rekommenderar att kommuner och regioner bör säkerställa en långsiktig planering och prioritering av utvecklingsarbete inom området. Myndigheter bör säkerställa att deras arbete med kompetensstöd inom området samordnas. Slutligen bör regeringen, myndigheter, kommuner och regioner utveckla uppföljningen inom området med fler indikatorer.

Stärkt arbete mot sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel för alla ändamål

Sedan juni 2021 har Jämställdhetsmyndigheten haft i uppdrag att stärka sitt arbete mot sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel för alla ändamål. I slutredovisningen för budgetåret 2023 anger myndigheten bl.a. följande. Satsningen Låt inte tystnaden tala som syftar till att främja samtycke, förebygga sexuell exploatering och motverka efterfrågan på köp av sexuella tjänster har lanserats under 2023. Satsningen omfattar en kampanj riktad mot pojkar respektive män, samt ett omfattande kunskaps- och metodstöd för yrkesverksamma som möter unga. Myndigheten har även arrangerat utvecklingsseminarium om förebyggande arbete, en nationell konferens om sexuell exploatering av barn. Myndigheten har även stärkt arbetet med kompetens och metodstöd. Myndigheten samordnar och delfinansierar sedan 2021 en nationell utvärdering av landets verksamheter för köpare av sexuella tjänster. Jämställdhetsmyndigheten samordnar även landets regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel. Regionkoordinatorerna tillhandahåller konsultation och utbildning till yrkesverksamma, samtidigt som de stöttar utsatta brottsoffer i individärenden.

Uppdrag om fortsatt förstärkt arbete mot sexuell exploatering av barn, utnyttjande i prostitution och människohandel

Enligt Jämställdhetsmyndighetens regleringsbrev för 2024 ska myndigheten fortsätta att förstärka arbetet mot sexuell exploatering av barn, utnyttjande av prostitution och människohandel.

Utredning om exitprogram för personer som är utsatta för prostitution

I betänkandet Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) lämnas förslag på bl.a. individuellt utformade exitprogram och program för barn med tvärprofessionell samordning och en person som följer med genom hela processen. Det föreslås också åtgärder för att erbjuda specialiserad lågröskelverksamhet för utsatta, lättillgänglig information och kontaktvägar till hjälp, stöd och skydd, samt identifiering genom frågor och uppsökande arbete. Förslagen har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motioner

Motionsyrkanden om socialtjänstens ansvar för arbete mot prostitution, sexuell utsatthet m.m. behandlades senast i betänkandet 2022/23:SoU18. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2022/23:129).

Utskottets ställningstagande

När det gäller läns- eller regionövergripande centrum för att motivera vuxna att inte begå sexköpsbrott noterar utskottet Jämställdhetsmyndighetens ansvar för arbetet mot prostitution och människohandel och länsstyrelsernas uppdrag att stödja samordningen i länet av insatser som avser att motverka prostitution. Det finns därför enligt utskottet inte skäl för ett tillkännagivande med anledning av motion 2023/24:2669 (MP) yrkande 65. Motionen bör därför avslås.

Vad gäller permanenta, strukturella åtgärder för att förbättra stödet till människor som tar emot ersättning för sex, samt barn som utsätts för kommersiell sexuell exploatering vill utskottet inledningsvis notera socialtjänstens ansvar enligt socialtjänstlagen i dagens lydelse. Utskottet noterar vidare det pågående arbetet med en ny socialtjänstlag. Därutöver kan utskottet notera regeringens arbete med att ta fram ett åtgärdsprogram som ska gälla 2024–26 kopplat till den tioåriga nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Utskottet noterar också Socialstyrelsens ansvar för att ta fram kunskap och metoder inom socialtjänstens verksamhetsområde samt Jämställdhetsmyndighetens uppdrag att stärka sitt arbete mot sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel för alla ändamål. Utskottet noterar även beredningen av betänkandet Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) med förslag på bl.a. individuellt utformade exitprogram för personer som är utsatta för prostitution. Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte finns skäl för ett tillkännagivande. Motion 2023/24:2672 (MP) bör därför avslås.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. utreseförbud samt stöd, uppföljning och kartläggning när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck.

Jämför reservation 3 (MP), 4 (S) och 5 (MP).

Motionerna

Utreseförbud

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 94 föreslås ett tillkännagivande om att utfärda utreseförbud i fler fall. Motionärerna anför att tillämpningsområdet för utreseförbud bör utvidgas till att även omfatta risker för att barnets hälsa och utveckling skadas vid en utlandsvistelse, t.ex. vid uppfostringsresor, oskuldsingrepp eller oskuldskontroll. Liknande tillkännagivanden föreslås i kommittémotionen 2023/24:2636 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 19 samt i motion 2023/24:1790 av Niels Paarup-

Petersen (C) yrkande 1. I kommittémotion 2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (MP) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att utvidga bestämmelsen om utreseförbud för barn till att gälla fler barn och unga. Motionärerna anger att regeringen bör tillsätta en utredning om att höja åldersgränsen till åtminstone 20 år. I motion 2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om en ökad möjlighet till utreseförbud vid risk för att resan syftar till tvångsgifte eller könsstympning.

I motion 2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att förbättra implementering och hantering av utreseförbudet. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att utreda samtliga syskons behov av stöd och skyddsinsatser vid ett utreseförbud. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att beslagta alla former av resehandlingar.

Stöd, uppföljning och kartläggning

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 92 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa att utredningar som gjorts kring myndigheters rutiner och handläggning av bortförandeärenden följs upp och leder till förbättringar.

I kommittémotion 2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att utreda ett nationellt inrapporteringssystem för bortförda barn och unga. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att ge lämplig myndighet i uppdrag att öka den systematiska uppföljningen av insatser till barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Motionärerna anför att en lämplig myndighet bör få i uppdrag att samordna arbetet nationellt för att ge bättre lokala förutsättningar.

I motion 2023/24:1673 av Azadeh Rojhan och Alexandra Völker (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att se över behovet av nationella åtgärder för att stötta barn som bortförs från Sverige. Motionärerna anför att ett nationellt kompetensteam skulle kunna samordna samarbetet mellan polis, socialtjänst, skola och sjukvård.

I motion 2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om effektiva skydd för barn och unga mot hedersrelaterat våld. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att utöka stödet till de delar av civilsamhället som arbetar mot hedersbrott.

I motion 2023/24:1396 av Ann-Sofie Alm (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att klargöra hur många barn som befinner sig i riskzonen för att utsättas för hederskulturens brott. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att klargöra hur många barn som förts bort mot sin vilja och se över möjligheten att de återbördas till Sverige. I yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att socialtjänsten flaggar varje ärende med misstänkta brott om hederskultur.

I motion 2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om ett nationellt inrapporteringssystem. I yrkande 6 föreslås

ett tillkännagivande om stödpaket för hedersutsatta barn, unga och vuxna som återvänder till Sverige efter ett bortförande.

Gällande rätt

Barnkonventionen och socialtjänstlagen

Av 1 § lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter följer att artiklarna 1–42 i konventionen i originaltexternas lydelse ska gälla som svensk lag. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2020.

Enligt socialtjänstlagen har kommunerna det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver enligt socialtjänstlagen (2 kap. 1 § SoL).

Socialnämnden ska bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa (5 kap. 1 § 3 SoL). Socialnämnden ska, i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs (5 kap. 1 a § SoL).

När det gäller brottsoffer har socialnämnden till uppgift att verka för att den som har utsatts för brott och hans eller hennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar även för att ett barn som har utsatts för brott och barnets närstående får det stöd och den hjälp som de behöver (5 kap. 11 § SoL).

Övrig lagstiftning

Under 2020 infördes en möjlighet att besluta om utreseförbud, vilket regleras i lagen (1991:572) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU. Om det finns en påtaglig risk för att någon som är under 18 år förs utomlands eller lämnar Sverige i syfte att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas ska han eller hon förbjudas att lämna Sverige (31 a § LVU). Det pågår ett lagstiftningsarbete om ett utvidgat utreseförbud för barn, se nedan under rubriken Pågående arbete.

År 2020 infördes ett särskilt barnäktenskapsbrott (4 kap. 4 c § tredje stycket brottsbalken, förkortad BrB) och hedersmotiv som straffskärpningsgrund (29 kap. 2 § 10 BrB). Avsikten är att skydda barn som riskerar att ingå barnäktenskap eller könsstympas utomlands. När ett utreseförbud har beslutats för ett barn ska en passansökan avslås och gällande pass återkallas (7 a och 12 §§ passlagen [1978:302]).

Pågående arbete

Propositionen Ett utvidgat utreseförbud för barn

Regeringen har föreslagit lagändringar som innebär att utreseförbud ska kunna beslutas om det finns en påtaglig risk för att ett barn förs utomlands eller lämnar Sverige och barnets hälsa eller utveckling skadas under utlandsvistelsen på grund av omständigheter som kan föranleda vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (prop. 2023/24:72). Det kan röra sig om fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i boendemiljön. Inom denna utökade grund ryms förutom könsstympning numera uppfostringsresor och omvändelseförsök av hbtqi-personer. Uppgifter som kan ge stöd för att det finns en påtaglig risk kan t.ex. vara att det tidigare har uppmärksammats att barnet lever under hedersrelaterat våld och förtryck och att det kommer fram uppgifter om en förestående resa med oklart syfte i samband med att barnet har haft kontakt med skolpersonal eller socialtjänsten. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2024. Socialutskottet ställde sig bakom regeringens förslag i propositionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:24, rskr. 2023/24:173).

Uppdrag om våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i en hederskontext

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har sedan 2021 i uppdrag att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i en hederskontext (A2021/02053). Myndigheten har lämnat en handlingsplan för arbetet och uppdraget ska slutredovisas senast den 28 mars 2025. Utifrån uppdraget har MFoF sammanställt en myndighetsgemensam vägledning för yrkesverksamma inom socialtjänsten, hälso- och sjukvården, skolväsendet och polisen. Vägledningen utgör ett led i arbetet med att förhindra och förebygga att barn lämnar landet för att giftas bort, könsstympas eller utsätts för olika former av hedersrelaterat våld eller tvång. Den omfattar nämnda aktörers arbete och ansvar när barn och vuxna av sådana skäl blir utsatta såväl i Sverige som utomlands.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har i en rapport (2023:8) bära eller brista Erfarenheter av socialtjänstens stöd vid hedersrelaterat våld och förtryck på uppdrag av regeringen samlat in erfarenheter från personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck och frågat om hur de ser på socialtjänstens stöd och insatser. Myndigheten rekommenderar att

- regeringen och kommunerna bör stärka socialtjänstens kompetens och kunskap inom hedersrelaterat våld och förtryck
- regeringen bör utreda hur barn som utsätts för hedersförtryck kan få en mer autonom ställning i socialtjänstens processer i förhållande till vårdnadshavarna

- kommunerna bör säkerställa att barn är delaktiga under hela socialtjänstens stöd- och vårdkedja
- regeringen bör utreda hur skyddet av utsatta individer ska stärkas i förhållande till skyddet av familjen i frågor som rör kontakten mellan barn och föräldrar eller vårdnadshavare
- kommunerna och regionerna bör arbeta för en bättre tillgång till vård och behandling
- regeringen bör se över regelverket kring kommunernas ansvar för eftervård och socialtjänsten bör stärka sin planering och uppföljning inför utslussningen.

Informationsinsatser till yrkesverksamma m.fl. som möter unga

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har enligt regleringsbrevet för 2024 fått i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av behovet av stödinsatser om hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive utsatthet för s.k. omvändelseförsök mot unga hbtqi-personer. Myndigheten ska vid behov utveckla sådana stödinsatser och därefter utveckla och sprida kunskap om tillgängliga stödinsatser. Uppdraget ska delredovisas den 31 mars 2025 och slutredovisas den 31 mars 2026.

Nationell strategi med riktade åtgärdsprogram och nationellt våldsförebyggande program

En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor gäller som nämnts tidigare och är styrande för regeringens arbete. Strategin inbegriper även hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare gäller som nämnts ett nationellt våldsförebyggande program på området mäns våld mot kvinnor. Enligt uppgift från Regeringskansliet arbetar regeringen med att ta fram ett åtgärdsprogram för 2024–2026.

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck

Enligt förordningen (2022:1345) om nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck har Länsstyrelsen i Östergötlands län inrättat ett samordnande nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) för att bidra till ett strategiskt, förebyggande och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck på nationell, regional och lokal nivå.

NCH lämnar årligen en rapport om arbetet. Den senaste rapporten lämnades i början av 2024 (Årlig redovisning av verksamheten 2023 – Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck [2024:2]). I rapporten anges bl.a. följande.

Under hösten 2023 slutredovisades Myndighetsgemensamt uppdrag om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottslighet och Uppdrag att förebygga och bekämpa könsstämpning av flickor och kvinnor. Uppdragen ska bland annat bidra till kunskaphöjande och förebyggande insatser för de som i sin yrkesroll möter personer som är

utsatta eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. NCH genomförde under året en kartläggning av bortförda personer i en hederskontext, detta i syfte att kartlägga förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck samt att följa samhällets insatser på området.

NCH har vidare tilldelats uppdraget att samordna utvecklingen av regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck via länsstyrelserna. Under 2023 har antalet resurscentrum utökats och innefattar nu elva verksamheter. NCH arbetar fortsättningsvis med att utveckla det strategiska stödet till resurscentrumverksamheterna. NCH ska säkerställa att det finns en särskild nationell funktion dit enskilda som är utsatta eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck samt deras närstående kan vända sig för råd och vägledning på generell nivå.

Enligt regleringsbrevet för 2024 har Länsstyrelsen i Östergötlands län fått ett förstärkt uppdrag att stödja utvecklingen av regionala resurscentrum för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Uppdrag om ett nationellt inrapporterings- och uppföljningssystem för bortförda barn och vuxna

Regeringen har, enligt ett pressmeddelande från Arbetsmarknadsdepartementet den 7 mars 2024, gett Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att utreda och lämna förslag på hur ett nationellt inrapporterings- och uppföljningssystem kan utformas för ärenden där barn eller vuxna har blivit bortförda. Det handlar både om att kartlägga omfattningen av problemet och att systematisera uppföljningen. Syftet är att kommuner ska kunna vidta rätt åtgärder för att förebygga att barn och unga förs utomlands och att de får adekvat stöd (S2023/03257).

Mer samordnat stöd till våldsutsatta

Socialstyrelsen har enligt regleringsbrevet för 2024 ett uppdrag från regeringen att undersöka i vilken utsträckning våldsutsatta erbjuds en kontaktperson som bistår i människors olika behov och förutsättningar. Socialstyrelsen ska analysera om kontaktpersoner är en ändamålsenlig insats för att tillgodose våldsutsattas behov. Myndigheten ska också föreslå vilka åtgärder som kan vidtas för att tillgången till samordnat stöd för våldsutsatta kan öka och förbättras. I uppdraget ingår att analysera och ta fram förslag på hur kontaktpersoner kan vara en del av ett samordnat stöd till våldsutsatta individer. Myndigheten ska därtill analysera och ta fram förslag på hur ett samordnat stöd kan se ut, vilka aktörer som bör ingå, vilka yrkesgrupper som bör vara involverade och hur stödet kan individanpassas. Socialstyrelsen ska uppmärksamma behov hos särskilt sårbara grupper, inklusive utsatta barn och personer som har utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. I uppdraget ingår att föreslå hur ett samordnat stöd kan implementeras och vilka aktörer som bör ansvara för genomförande och förvaltning. Syftet är att flera ska få möjlighet att lämna och inte återvända till en våldsam situation. Uppdraget ska

delredovisas senast den 10 april 2025 och slutredovisas senast den 10 april 2027.

Utredningar

Stärkt barnrättsperspektiv i LVU och en översyn av grunderna för vård

Utredningen om Stärkt barnrättsperspektiv i LVU och en översyn av grunderna för vård (dir. 2023:160) har i uppdrag att bl.a. analysera och ta ställning till behovet av att utöka möjligheterna att omhänderta barn och unga som växer upp i hem med hedersrelaterat förtryck, och oavsett ställningstagande lämna förslag i denna fråga. Uppdraget ska redovisas senast den 28 augusti 2025.

Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga

Den parlamentariska Trygghetsberedningen lämnade i december 2022 delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67). Ett av kommitténs fokusområden i betänkandet är hedersrelaterat våld och förtryck. Det föreslås att Socialstyrelsen ska kartlägga vilka insatser som kommuner och aktörer i civilsamhället erbjuder unga som utsätts för hedersrelaterat våld och ta fram ett kunskapsstöd för yrkesverksamma i kommuner och regioner som arbetar med målgruppen. Förslagen har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

En stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck

En utredare fick i augusti 2023 i uppdrag att lämna förslag om en ny målformulering för det nuvarande jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och även bedöma om det bör införas ett särskilt delmål för att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck (dir. 2023:117). Utredningen ska bl.a. analysera hur samverkan kan utvecklas på nationell, regional och lokal nivå, exempelvis vad gäller våldsförebyggande insatser och skydd och stöd till våldsutsatta. Utredningen ska också lämna förslag på åtgärder som syftar till att kommuner och regioner i större utsträckning ska använda de kunskapsstöd som nationella myndigheter erbjuder. Utredningen har i ett delbetänkande lämnat förslag om att hedersrelaterat våld och förtryck bör ingå i en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor (SOU 2024:21). Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2025.

Tidigare riksdagsbehandling

Motioner

Motionsyrkanden om socialtjänstens ansvar för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck m.m. behandlades senast i betänkandet 2022/23:SoU18.

Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2022/23:129).

Utskottets ställningstagande

När det gäller utreseförbud noterar utskottet de föreslagna utvidgade möjligheterna att besluta om utreseförbud om det finns en påtaglig risk för att ett barn förs utomlands eller lämnar Sverige och barnets hälsa eller utveckling skadas under utlandsvistelsen på grund av omständigheter som kan föranleda vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Inom denna utökade grund ryms förutom könsstympling, uppfostringsresor och omvändelseförsök av hbtqi-personer. Utskottet finner mot denna bakgrund att det inte finns skäl att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2023/24:924 (MP) yrkande 3 och 2023/24:1790 (C) yrkandena 2–4. Motionerna bör avslås. Vidare får motionerna 2023/24:884 (SD) yrkande 8, 2023/24:1790 (C) yrkande 1, 2023/24:2636 (S) yrkande 19 och 2023/24:2669 (MP) yrkande 94 mot samma bakgrund anses tillgodosedda. Motionerna bör avslås.

I fråga om stöd och uppföljning av insatser till barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck noterar utskottet socialtjänstens ansvar enligt socialtjänstlagen och lagen med bestämmelser om vård av unga. Utskottet noterar vidare det pågående utredningsuppdraget om Stärkt barnrättsperspektiv i LVU och en översyn av grunderna för vård (dir. 2023:160). Därutöver kan utskottet notera den pågående beredningen av delbänkandet Vågar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67) med förslag om kartläggning. Dessutom kan utskottet notera ett pågående utredningsuppdrag om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck (dir. 2023:117) där utredningen i ett delbetänkande lämnat förslag om att hedersrelaterat våld och förtryck bör ingå i en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor (SOU 2024:21).

Vidare kan utskottet notera Socialstyrelsens uppdrag att undersöka frågan om kontaktpersoner och samordnat stöd för våldsutsatta. Utskottet kan också notera det uppdrag som Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har sedan 2021 för att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i en hederskontext. Utskottet noterar även det samordnande nationella centrumet mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) som Länsstyrelsen i Östergötlands län har inrättat och som har genomfört en kartläggning av bortförda personer i en hederskontext. Utskottet noterar också ett pågående uppdrag hos Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) om stödinsatser vid hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare noterar utskottet regeringens uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten om att utreda frågan om ett nationellt inrapporterings- och uppföljningssystem och lämna förslag för att kartlägga omfattningen och systematisera uppföljningen.

Sammantaget anser utskottet att det inte finns skäl för utskottet att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2023/24:884 (SD) yrkandena 1 och 3, 2023/24:924 (MP) yrkandena 2 och 4, 2023/24:1396 (M) yrkandena 2, 4 och 7, 2023/24:1673 (S), 2023/24:1790 (C) yrkandena 5 och 6 samt 2023/24:2669 (MP) yrkande 92. Motionerna bör därför avslås.

Våld i nära relationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förebyggande arbete och stöd, samt skärpt lagkrav för förebyggande arbete när det gäller våld i nära relationer, våld mot barn och krisstöd.

Jämför reservation 6 (S), 7 (V), 8 (C), 9 (MP), 10 (SD), 11 (SD), 12 (V), 13 (MP) och 14 (MP).

Motionerna

Förebyggande arbete och stöd

I partimotion 2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till implementering av modellen En kommun fri från våld eller liknande modeller som syftar till att förändra destruktiva normer och värderingar. Motionärerna anför att det handlar om en socioekologisk modell som finns i flera kommuner och som identifierar risker på olika nivåer och tar fram förslag på förebyggande åtgärder. Förändring behöver genomföras inom flera arenor såsom på arbetsplatser, i idrottsföreningar och i bostadsområden.

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 147 föreslås ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp. I yrkande 148 föreslås ett tillkännagivande om att Socialstyrelsen ska ta fram en vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brottsofferstödande arbetet.

I kommittémotion 2023/24:2499 av Helena Wilhelmsson m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att inrätta lämnaprogram i syfte att få fler att orka lämna en våldsam relation. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att utreda införandet av en lämnapeng, dvs. ett startkapital för de som tagit sig ur en våldsam relation.

I motion 2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över hur vi kan försvara, förstärka och utveckla ideella kvinnojourers verksamhet och arbete.

I motion 2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S) föreslås ett tillkännagivande om ökad tydlighet gällande vilken typ av försörjning som våldsutsatta, som inte kan arbeta på grund av skyddad identitet, ska uppbära.

I motion 2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att ta fram ett standardiserat vårdförlopp för kvinnor som utsätts för våld i nära relation.

I motion 2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att implementera åtgärderna i Jämställdhetsmyndighetens rapport ”Att leva med skyddade personuppgifter”. Motionärerna anför att kvinnor som tvingas leva gömda inte ska behöva stå för kostnaderna.

Skärpt lagkrav för förebyggande arbete

I kommittémotion 2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om proaktivt arbete. Motionärerna anför bl.a. att vikten av ett proaktivt arbete bör framgå tydligare i lagtexten när det gäller socialnämndens uppgifter, dvs. att det hör till socialnämndens uppgifter att verka för att den som uppvisar ett våldsamt beteende eller utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

Våld mot barn

I partimotion 2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag utifrån betänkande SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld. Motionärerna anför att det i betänkandet föreslås ett antal mål, bl.a. om hur våld mot barn ska förebyggas. Det är viktigt att den strategi som föreslås införs systematiskt. Ett liknande tillkännagivande föreslås i kommittémotion 2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 5.

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 68 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ge lämplig myndighet i uppdrag att sprida kunskap om våld i barn och ungas nära relationer. I yrkande 69 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga vilka insatser kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation.

I kommittémotion 2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att ge barn en ”bo kvar”-garanti. Motionärerna anför bl.a. att det är orättvist att barnen tvingas flytta medan deras våldsutövare stannar i hemmet.

I kommittémotion 2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över socialtjänstens förutsättningar, och vid behov vidta åtgärder, att erbjuda barnet och dess anhöriga stöd och behandling som är fokuserad på att förebygga våld i de fall det inte finns underlag för tvångsinsatser vid misstänkt barnmisshandel.

Krisstöd

I partimotion 2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 140 föreslås ett tillkännagivande om att se över inrättandet av ett krisstöd till barn som drabbas av brott och trauma i samband med skjutningar och sprängningar.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § SoL).

När det gäller brottsoffer har socialnämnden till uppgift att verka för att den som har utsatts för brott och hans eller hennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar även för att ett barn som har utsatts för brott och barnets närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver (5 kap. 11 § SoL).

Till socialnämndens uppgifter hör också att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. När socialnämnden fullgör uppgiften ska nämnden särskilt beakta säkerheten för den som utsätts eller har utsatts för våld eller andra övergrepp och dennes närstående (5 kap. 11 a § SoL).

Socialstyrelsens allmänna råd

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39) anges i 6 kap. 1 § att socialnämnden ska erbjuda en våldsutsatt vuxen insatser, akut och på kort och på lång sikt, med utgångspunkt i den vuxnas behov av skydd, stöd och hjälp. Nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erbjudas. Socialnämnden bör bl.a. kunna erbjuda den våldsutsatta vuxna stödsamtal, hjälp att ordna stadigvarande boende och stöd i föräldraskap. Enligt 6 kap. 2 § ska socialnämnden vid behov erbjuda en våldsutsatt vuxen stöd och hjälp i form av ett lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den vuxnas behov av skydd med utgångspunkt i nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen.

Av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd framgår det när våld eller andra övergrepp av eller mot närstående särskilt bör beaktas i bedömningen av en enskilds rätt till ekonomiskt bistånd.

Pågående arbete

Nationell strategi med riktade åtgärdsprogram och nationellt våldsförebyggande program

Som nämnts tidigare gäller en nationell strategi som är styrande för regeringens arbete för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Strategin kompletteras med åtgärdsprogram som innehåller konkreta åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Enligt uppgift från Regeringskansliet arbetar regeringen med att ta fram ett åtgärdsprogram som ska gälla 2024–2026.

Möten m.m. om mäns våld mot kvinnor

Vid en pressbriefing den 5 april 2024 med justitieminister Gunnar Strömmer, jämställdhetsminister Paulina Brandberg och socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall framgick bl.a. följande: Regeringen kommer under det närmaste året att bjuda in berörda aktörer till möten med olika teman för att identifiera åtgärder mot mäns våld mot kvinnor. Vidare kommer det att göras en tätare uppföljning av de befintliga uppdragen till myndigheterna och regeringen kommer att sätta ett ökat tryck i styrningen. Dessutom kommer en utredning att tillsättas före sommaren om bodelningsförfarandet för att förhindra en sorts ekonomiskt våld.

Ökat stöd till kommuner och regioner

Regeringen ökar stödet till bl.a. kommuner och regioner i arbetet mot mäns våld mot kvinnor, annat våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelserna får ett tillskott på 18 miljoner kronor att fördela i utvecklingsmedel. Tillskottet syftar till att förstärka det regionala och kommunala arbetet inom det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Totalt får länsstyrelserna 46 miljoner kronor att fördela under 2024 för utvecklingsarbete och samarbete mellan myndigheter, kommuner, regioner och civilsamhälle för arbete mot mäns våld mot kvinnor.

Uppdrag om fördelning av medel för utveckling och kompetensstöd

Som nämnts hade Socialstyrelsen under 2020–2022 i uppdrag att fördela utvecklingsmedel och ge kompetensstöd för att utveckla socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot bl.a. våld i nära relationer (S2020/01591/SOF). I uppdraget ingick att samverka med Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna, Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Barnafrid vid Linköpings universitet för att stödja spridningen av kompetensstödet och underlätta mottagandet av det nationella stödet. Uppdraget redovisades den 30 september 2023. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har analyserat och bedömt att uppdraget har bidragit till att

uppfylla de övergripande målen för uppdraget och för det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (rapport 2023:7).

Statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete

Som nämnts har regeringen inom ramen för det nationella programmet inrättat ett statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete, se förordningen (2022:722) om statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete som trädde i kraft den 1 september 2022. Statsbidraget avser att stärka det våldsförebyggande arbetet och främja utvecklingen av evidensbaserade insatser. Bidraget riktar sig till ideella organisationer, kommuner, regioner och fördelas av Jämställdhetsmyndigheten efter ansökan. Förordningen tillämpas första gången när det gäller statsbidrag för bidragsåret 2023.

Mer samordnat stöd till våldsutsatta

Socialstyrelsen har enligt regleringsbrevet för 2024 ett uppdrag från regeringen att undersöka i vilken utsträckning våldsutsatta erbjuds en kontaktperson som bistår i människors olika behov och förutsättningar. Socialstyrelsen ska analysera om kontaktpersoner är en ändamålsenlig insats för att tillgodose våldsutsattas behov. Myndigheten ska också föreslå vilka åtgärder som kan vidtas för att tillgången till samordnat stöd för våldsutsatta kan öka och förbättras. I uppdraget ingår att analysera och ta fram förslag på hur kontaktpersoner kan ingå i ett samordnat stöd till våldsutsatta individer. Myndigheten ska därtill analysera och ta fram förslag på hur ett samordnat stöd kan se ut, vilka aktörer som bör ingå, vilka yrkesgrupper som bör vara involverade och hur stödet kan individanpassas. Socialstyrelsen ska uppmärksamma behov hos särskilt sårbara grupper, inklusive utsatta barn och personer som har utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. I uppdraget ingår att föreslå hur ett samordnat stöd kan implementeras och vilka aktörer som bör ansvara för genomförande och förvaltning. Syftet är att flera ska få möjlighet att lämna och inte återvända till en våldsam situation. Uppdraget ska delredovisas senast den 10 april 2025 och slutredovisas senast den 10 april 2027.

Utredningsverksamhet för att förebygga vissa skador och dödsfall

Enligt förordningen (2007:748) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall genomförs utredningar enligt lagen (2007:606) med samma namn av Socialstyrelsen. Utredningarna är sektorsövergripande och rör inte endast socialtjänsten utan samtliga berörda myndigheters arbete. Syftet med utredningsverksamheten är identifiera brister i samhällets skydds nät och att ge regeringen underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga att barn får illa eller att vuxna utsätts för våld eller andra övergrepp av närstående eller tidigare närstående personer. Socialstyrelsen återskärter resultat och slutsatser till regeringen. Den senaste rapporten publicerades den 31 januari 2024 (Socialstyrelsen art.nr. 2024-1-8880). I denna rapport anges bl.a.

följande. Socialstyrelsens utredningar visar att det i de flesta fall behövs insatser från flera samhällsaktörer för att förebygga att barn far illa och vuxna utsätts för våld av närstående. Därför behöver hela kedjan av insatser fungera. Det handlar både om att varje enskild aktör behöver fullgöra sin uppgift samt att de olika aktörerna behöver samverka. Sedan den 1 augusti 2021 har socialnämnden ansvar för att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende (5 kap. 11 a § SoL). Socialstyrelsen planerar att ta fram kunskapsstöd för upptäckt riskbedömning och insatser för att vidareutveckla arbetet när det gäller våldsutövare. Arbetet kommer att påbörjas under 2024.

Uppdrag om lägesbild

Enligt ett pressmeddelande den 8 mars 2024 från Arbetsmarknadsdepartementet och Kulturdepartementet ger regeringen Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att sammanställa en lägesbild av utsattheten för mäns våld mot kvinnor, annat våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck bland barn och vuxna som tillhör de nationella minoriteterna i Sverige. Myndigheten ska också främja insatser som syftar till att bekämpa mäns våld mot kvinnor, annat våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck bland de nationella minoriteterna. Utsattheten för hedersrelaterat våld och förtryck och hbtqi-personers situation ska särskilt uppmärksammas. En slutredovisning av uppdraget ska lämnas in senast den 31 mars 2027.

Kommunernas krisstöd

Många kommuner har grupper för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM-grupper) som kan kallas in av t.ex. en räddningsledare i kommunen. POSOM-grupperna består ofta av representanter från socialtjänsten, sjukvården, polisen, skolan, frivilligorganisationer och kyrkan (krisinformation.se).

Utredningar

En ny socialtjänstlag

Som nämnts lämnas förslag om en förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och ett förtydligat barnrättsperspektiv i betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Det förebyggande perspektivet föreslås genomsyra hela verksamheten. Syftet är att såväl yrkesverksamma som beslutsfattare särskilt ska beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser. Barnrättsperspektivet förtydligas genom bl.a. ett förslag om en bestämmelse som anger att vid bedömningen av barnets bästa ska hänsyn tas till barnets åsikter. Vidare föreslås att den som lämnar information till ett barn så långt det är möjligt ska försäkra sig om att barnet har förstått informationen.

Betänkandet bereds i Regeringskansliet och av budgetpropositionen för 2024 framgår att regeringen avser att lämna en lagrådsremiss under senhösten 2024.

Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga

Som nämnts lämnade den parlamentariska Trygghetsberedningen i december 2022 delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67). Ett av kommitténs fokusområden i betänkandet är våld i barns och ungas nära relationer. Vidare föreslås att Socialstyrelsen ska kartlägga vilka insatser som kommuner och aktörer i civilsamhället erbjuder unga som utsätts för våld i nära relationer samt ta fram ett kunskapsstöd för yrkesverksamma i kommuner och regioner som arbetar med målgruppen. Förslagen har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

I betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) lämnas förslag om en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn samt en struktur och organisation för att stödja arbetet mot dess mål. Som insatsområden föreslås bl.a. ett förstärkt fokus på främjande och förebyggande arbete samt upptäckande skydd och stöd med rätt till adekvat behandling. Utredningen föreslår också att det ska införas en ny lag som förtydligar hur kommunerna ska arbeta mot våld mot barn genom kommunövergripande kartläggning, analys och planering. Förslagen har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet (prop. 2023/24:1 utg.omr. 9 s. 190).

Översyn av kontaktförbudslagstiftningen

I betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13) föreslår utredningen en översyn av kontaktförbudslagstiftningen bl.a. en utökad möjlighet att utfärda kontaktförbud. Vidare föreslås att socialnämnden alltid ska underrättas när ett beslut om kontaktförbud har meddelats för att socialnämnden ska kunna erbjuda stöd och hjälp till personer som utsatts för våld och andra övergrepp samt till dem som utövar våldet. Utredningen föreslår också att det införs en författningsreglerad skyldighet i förordningen om kontaktförbud för polisen att vidta en individuell skyddsbedömning i samtliga fall när ett beslut om kontaktförbud har meddelats. Det föreslås även att en kontaktperson utses för både skyddspersonen och förbudspersonen för att följa upp att kontaktförbudet följs. Förslagen remitteras för närvarande.

En stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Som nämnts fick en utredare i augusti 2023 i uppdrag att lämna förslag om en ny målformulering för det nuvarande jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (dir. 2023:117). Utredaren fick också i uppdrag att ta fram förslag till en eller två långsiktiga strategier på området för att utveckla och stärka arbetet med att förebygga och motverka fysiskt, psykiskt,

sexuellt, ekonomiskt och materiellt våld samt hot om våld. Utredningen ska vidare göra en översyn av styrningen inom området. Utredningen ska också analysera hur samverkan kan utvecklas på nationell, regional och lokal nivå, exempelvis när det gäller våldsförebyggande insatser, skydd och stöd till våldsutsatta. Utredningen ska också lämna förslag på åtgärder som syftar till att kommuner och regioner i större utsträckning ska använda de kunskapsstöd som nationella myndigheter erbjuder inom det sjätte delmålet samt bedöma inom vilka sektorer det finns störst behov av insatser för förändrade arbetssätt. Utredningen har i ett delbetänkande lämnat förslag om att hedersrelaterat våld och förtryck bör ingå i en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor (SOU 2024:21). Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2025.

Tidigare riksdagsbehandling

Motioner

Motionsyrkanden om socialtjänstens ansvar för arbete mot våld i nära relationer m.m. behandlades senast i betänkandet 2022/23:SoU18. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2022/23:129).

Tillkännagivande om myndigheters bemötande av våldsutsatta barn

I betänkande 2020/21:SoU24 Socialtjänst och barnfrågor föreslog utskottet att riksdagen skulle rikta flera tillkännagivanden till regeringen om utsatta barn och unga. Ett tillkännagivande rör riktlinjer för myndigheters bemötande av våldsutsatta barn och unga. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 93, res. S, V, MP):

När det gäller frågan om myndigheters bemötande av våldsutsatta barn och unga bedömer utskottet att en del verksamheter som möter barn saknar den kunskap och kompetens som krävs för att i ett tidigt skede kunna möta barn som riskerar att fara illa eller redan har gjort det. Enligt utskottet finns det därför behov av nya riktlinjer och kunskapsstöd i syfte att öka kompetensen bland samtliga yrkesgrupper som arbetar med barn som riskerar att utsättas för våld. Utskottet anser därför att regeringen bör ge i uppdrag åt en lämplig myndighet att ta fram sådana riktlinjer och kunskapsstöd.

Tillkännagivande om samarbetsmodell vid våldshändelse

I samma betänkande föreslog utskottet att riksdagen skulle rikta ett tillkännagivande till regeringen om en samarbetsmodell vid våldshändelser. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 35 res. S, V, MP):

Åren 2017–19 genomfördes det s.k. Islandsprojektet i Göteborg under ledning av Västra Götalandsregionens kompetenscentrum. Detta är en samarbetsmodell när det gäller akuta våldshändelser i familjer med barn där polis, åklagare, socialtjänst samt hälso- och sjukvården samarbetar.

Utskottet har noterat att den samarbetsmodellen har varit framgångsrik och regeringen bör därför se till att Islandsprojektet utvecklas och sprids nationellt.

Riksdagen biföll utskottets förslag till tillkännagivanden (rskr. 2020/21:368–369). Övriga motionsyrkanden om våld mot barn och unga samt om prostitution och sexuell utsatthet avstyrktes. Även i detta biföll riksdagen utskottets förslag.

Tillkännagivande om tidigare tillkännagivanden

I betänkande 2021/22:SoU18 Socialtjänstfrågor – barn och unga föreslog utskottet att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anför om tidigare tillkännagivanden och rikta ett tillkännagivande till regeringen om detta. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 24, res. S, V, MP):

Utskottet anser att det är viktigt att kontinuerligt verka för att utsatta barn och unga ska få en bättre och tryggare tillvaro. Som ett led i detta har utskottet och riksdagen beslutat om 27 tillkännagivanden under riksmötet 2020/21 som rör utsatta barn och unga på olika sätt. Enligt utskottets mening har regeringen inte i tillräcklig grad vidtagit åtgärder i enlighet med tillkännagivandena. Utskottet vill därför påminna regeringen om vikten av att snarast vidta dessa åtgärder och genomföra tillkännagivandena. Situationen inom den sociala barn- och ungdomsvården kräver insatser i närtid. Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkänna detta för regeringen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till tillkännagivanden (rskr. 2021/22:320). I betänkandet avstyrkte utskottet även ett antal andra motionsyrkanden om insatser för barn och unga. Även i detta biföll riksdagen utskottets förslag.

Uppföljning av tillkännagivanden

Regeringen anger i skrivelse 2023/24:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2023 att tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

När det gäller samarbetsmodell vid våldshändelser anger regeringen att detta kräver mer tid, eftersom nationella utvecklingsinsatser på området involverar flera olika enheter inom Regeringskansliet. Därtill saknas finansiering för 2024.

Vad gäller myndigheters bemötande av våldsutsatta barn och unga anger regeringen att Utredningen En uppväxt fri från våld i betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) har lämnat förslag på en nationell strategi. Betänkandet har remissbehandlats av ett stort antal remissinstanser och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om tidigare tillkännagivanden anger regeringen att den har påbörjat åtgärder för att svara upp mot de 27 tillkännagivanden som avses i denna punkt. Resultatet av det arbetet behöver väntas.

Utskottets ställningstagande

När det gäller förebyggande arbete mot våld i nära relationer noterar utskottet beredningen av betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Utskottet noterar också Socialstyrelsens förordningsstyrda arbete med utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall. Utskottet kan även notera det av regeringen nyligen inrättade statsbidraget för visst våldsförebyggande arbete samt det ökade stödet till kommunerna och regionerna i arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Dessutom kan utskottet notera beredningen av betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13) med förslag om att utöka möjligheten att utfärda kontaktförbud och att socialnämnden alltid ska underrättas när ett kontaktförbud har meddelats för att stöd och hjälp ska kunna ges. Därutöver kan utskottet notera den pågående utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld (dir. 2023:117).

Vad gäller frågan om stöd för utsatta för våld i nära relationer noterar utskottet att Socialnämnden har till uppgift att verka för att den som har utsatts för brott och hans eller hennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar även för att ett barn som har utsatts för brott och barnets närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Vidare noterar utskottet beredningen av delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67) i vilken det föreslås en kartläggning av insatser som kommuner och aktörer i civilsamhället erbjuder unga som utsätts för våld i nära relationer samt ett kunskapsstöd för yrkesverksamma i kommuner och regioner som arbetar med målgruppen.

Dessutom noterar utskottet beredningen av ett delbetänkande med förslag om att hedersrelaterat våld och förtryck bör ingå i en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor (SOU 2024:21). Därutöver noterar utskottet regeringens arbete med den nationella strategin och ett åtgärdsprogram när det gäller mäns våld mot kvinnor.

Utskottet noterar vidare regeringens ökade stöd till bl.a. kommunerna och regionerna i arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Utskottet noterar också att Socialstyrelsens tidigare uppdrag att under 2020–2022 fördela utvecklingsmedel och ge kompetensstöd för att utveckla socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer enligt Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har bidragit till kompetensutveckling och kvalitetsutveckling. Utskottet noterar även Socialstyrelsens uppdrag om kontaktpersoner och en samordnad stödkedja för våldsutsatta individer. Vidare kan utskottet notera Jämställdhetsmyndighetens pågående uppdrag om att sammanställa en lägesbild av utsattheten för mäns våld mot kvinnor.

Därutöver kan utskottet notera att regeringen under det närmaste året kommer att bjuda in berörda aktörer till möten med olika teman för att identifiera åtgärder mot mäns våld mot kvinnor. Vidare kommer det att göras

en tätare uppföljning av de befintliga uppdragen till myndigheterna och regeringen kommer att sätta ett ökat tryck i styrningen. Dessutom kommer en utredning att tillsättas före sommaren om bodelningsförfarandet för att förhindra en sorts ekonomiskt våld.

När det gäller ekonomiska frågor noterar utskottet att det framgår av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd när våld eller andra övergrepp av eller mot närstående särskilt bör beaktas vid bedömningen av en enskilds rätt till ekonomiskt bistånd.

Sammantaget anser utskottet att det inte finns skäl att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2023/24:67 (V) yrkande 3, 2023/24:1085 (S) yrkande 1, 2023/24:1206 (S), 2023/24:1937 (S), 2023/24:2499 (C) yrkandena 2 och 3, 2023/24:2588 (C) yrkande 1 och 2023/24:2669 (MP) yrkandena 147 och 148. Motionerna bör avslås.

När det gäller frågan om ett skärpt lagkrav för förebyggande arbete noterar utskottet att det redan enligt nu gällande socialtjänstlag hör till socialnämndens uppgifter att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Dessutom noterar utskottet beredningen av betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) med förslag om att ett förebyggande perspektiv ska genomsyra hela verksamheten. Utskottet finner mot denna bakgrund att det inte finns skäl att göra ett tillkännagivande med anledning av motion 2023/24:2073 (SD) yrkande 1. Motionen bör därför avslås.

I fråga om våld mot barn noterar utskottet beredningen av betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) där det föreslås förtydliganden av barnrättsperspektivet. Därutöver noterar utskottet beredningen av delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle – Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67) där det föreslås att det tas fram ett kunskapsstöd för yrkesverksamma i kommuner och regioner. Utskottet kan också notera beredningen av betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) där det lämnas förslag om en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Som nämnts har Socialstyrelsen ett uppdrag att analysera och ta fram förslag på hur kontaktpersoner som erbjuds våldsutsatta kan ingå i en samordnad stödkedja för våldsutsatta individer. Sammantaget finns det enligt utskottet inte skäl för ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2023/24:67 (V) yrkande 10, 2023/24:927 (MP) yrkande 5, 2023/24:2073 (SD) yrkande 2, 2023/24:2449 (MP) yrkande 6 och 2023/24:2669 (MP) yrkandena 68 och 69. Motionerna bör därför avslås.

När det gäller krisstöd till barn som drabbas av brott och trauma i samband med skjutningar och sprängningar noterar utskottet socialtjänstens ansvar enligt socialtjänstlagen. Utskottet kan också notera att många kommuner har grupper för psykiskt och socialt omhändertagande, s.k. POSOM-grupper, som kan kallas in av t.ex. en räddningsledare i kommunen. Mot denna bakgrund finns enligt utskottet inte skäl för bifall till motionen 2023/24:2669 (MP) yrkande 140. Motionen bör därför avslås.

Skyddat boende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skyddat boende.
Jämför reservation 15 (S, MP) och 16 (C).

Motionerna

Skyddat boende

I kommittémotion 2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 89 föreslås ett tillkännagivande om stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende. Motionärerna anför att det är angeläget att lagförslagen om skyddade boenden skyndsamt genomförs. I yrkande 90 föreslås ett tillkännagivande om en kartläggning av kommunernas insatser för våldsutsatta. Motionärerna anför att länsstyrelserna tidigare gjort en kartläggning när det gäller kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta personer att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende. Det är viktigt att regeringen tar länsstyrelsernas slutsatser vidare.

I kommittémotion 2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om att skyddat boende bör betraktas som en rättighet för den som är i behov av det.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Socialnämnden ska enligt 6 kap. 1 a § SoL sörja för att den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp kan tas emot i ett skyddat boende. Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till skyddade boenden (6 kap. 2 § SoL).

När vård ges i ett skyddat boende ska det enligt 6 kap. 7 c § SoL finnas en av socialnämnden särskilt utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet eller den unge.

Enligt 7 kap. 1 § SoL får ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet i form av skyddat boende. Kommuner och regioner som bedriver sådan verksamhet ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Lagen om placering av barn i skyddat boende

I lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende anges att det i denna lag finns bestämmelser om förutsättningarna och förfarandet för att bevilja ett barn skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare, när barnet har två

vårdnadshavare och den andra vårdnadshavaren inte samtycker till insatsen (1 § nämnda lag).

Socialstyrelsens allmänna råd

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39) anges det i 6 kap. 1 § att socialnämnden ska erbjuda en våldsutsatt vuxen insatser, akut och på kort och på lång sikt, med utgångspunkt i den vuxnas behov av skydd, stöd och hjälp. Nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erbjudas. Socialnämnden bör bl.a. kunna erbjuda den våldsutsatta vuxna stödsamtal, hjälp att ordna stadigvarande boende och stöd i föräldraskap. Enligt 6 kap. 2 § ska socialnämnden vid behov erbjuda en våldsutsatt vuxen stöd och hjälp i form av ett lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den vuxnas behov av skydd med utgångspunkt i nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen.

Av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd framgår det när våld eller andra övergrepp av eller mot närstående särskilt bör beaktas i bedömningen av en enskilds rätt till ekonomiskt bistånd.

Pågående arbete

Propositionen Åtgärder för tryggare bostadsområden

Regeringen föreslår i propositionen Åtgärder för tryggare bostadsområden (prop. 2023/24:112) att hyresgäster som begår brott mot en närstående ska kunna sägas upp i större utsträckning. Regeringen lämnar även förslag för att förbättra förutsättningarna för en hyresgäst som utsatts för våld av en närstående att behålla lägenheten vid en uppsägning. Dessutom föreslås förstärkta möjligheter för en medhyresgäst eller medboende maka eller sambo som utsatts för våld av en närstående att överta ett hyreskontrakt. Förslagen bygger på betänkandet Åtgärder för tryggare brottsområden (SOU 2023:57) och departementspromemorian Stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor (Ds 2023:18). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Civilutskottet ställde sig bakom regeringens förslag i propositionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:CU20, rskr. 2023/24:190).

Länsstyrelsernas kartläggning av kommunernas insatser för att hjälpa våldsutsatta personer att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende

Länsstyrelserna har haft i uppdrag att kartlägga kommunernas insatser för att hjälpa våldsutsatta personer med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende (A2021/01299). I redovisningen Till stadigvarande boende – kartläggning av kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta personer med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat

tillfälligt boende från 2022 lämnas information om kommunernas olika insatser för att stödja våldsutsatta. Bland annat finns det goda exempel på läns-samverkan mellan kommuner för att underlätta för våldsutsatta att få tillgång till stadigvarande boende inom länet.

Utskottets ställningstagande

Vad gäller stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende noterar utskottet de lagändringar om skyddade boenden som nyligen har trätt i kraft. Som exempel kan nämnas att det numera krävs tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg för att bedriva verksamhet i form av skyddat boende. Utskottet anser att motion 2023/24:2617 (S) yrkande 89 är tillgodosedd. Motionsyrkandet bör därför avslås. Vidare finns det enligt utskottet inte skäl för ett tillkännagivande med anledning av motion 2023/24:2478 (C) yrkande 20. Motionen bör därför avslås.

När det gäller frågan om stadigvarande boende efter en vistelse i skyddat boende kan utskottet konstatera att länsstyrelsernas kartläggning av kommunernas insatser har visat goda exempel på läns-samverkan mellan kommuner för att underlätta för våldsutsatta att få tillgång till stadigvarande boende inom länet. Vidare noterar utskottet det som anges om insatser i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer samt de förslag som lämnas i propositionen Åtgärder för tryggare bostadsområden (prop. 2023/24:112) och som ska träda i kraft den 1 juli 2024. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl för bifall till motionen 2023/24:2617 (S) yrkande 90. Motionen bör därför avslås.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkande 2022/23:SoU18. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av det nämnda betänkandet.

Reservationer

1. Förebyggande arbete, punkt 1 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 65.

Ställningstagande

Jag anser att det är viktigt att arbeta med gärningspersoner eller personer som är i riskzonen för att begå brott. Därför behöver det etableras läns- eller regionövergripande centrum som syftar till att motivera vuxna som begår eller är i riskzonen för att begå sexköpsbrott att ändra sitt beteende. Regeringen bör vidta åtgärder för att uppfylla detta.

2. Stöd, punkt 2 (V, MP)

av Ulrika Westerlund (MP) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2672 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP).

Ställningstagande

Vi anser att det behövs permanenta, strukturella åtgärder för att förbättra stödet till människor som tar emot ersättning för sex, samt barn som utsätts för kommersiell sexuell exploatering. Regeringen bör tillsätta en utredning för att säkerställa att alla utsatta får det stöd som de har rätt till, t.ex. genom särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen om stöd till människor som tar emot ersättning för sex.

3. Utreseförbud, punkt 3 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP) yrkande 3 och

avslår motionerna

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkande 8,

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1–4,

2023/24:2636 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 19 och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 94.

Ställningstagande

När det gäller frågan om utreseförbud bör regeringen tillsätta en utredning om att höja åldersgränsen till åtminstone 20 år, eftersom många unga vuxna förs bort i syfte att utsättas för bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck.

4. Stöd, uppföljning och kartläggning, punkt 4 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:1673 av Azadeh Rojhan och Alexandra Völker (båda S) och avslår motionerna

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 3,

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP) yrkandena 2 och 4,

2023/24:1396 av Ann-Sofie Alm (M) yrkandena 2, 4 och 7,

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6 samt

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 92.

Ställningstagande

Varje år rapporteras ett antal fall där barn, i synnerhet flickor, förs bort från Sverige till andra länder. Vi anser att det behövs åtgärder på nationell nivå för att stötta barn som förs bort från Sverige. Ett nationellt kompetensteam skulle kunna samordna samarbetet mellan polis, socialtjänst, skola och sjukvård. Regeringen bör vidta åtgärder för att uppfylla detta.

5. Stöd, uppföljning och kartläggning, punkt 4 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP) yrkandena 2 och 4 samt

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 92 och avslår motionerna

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 3,

2023/24:1396 av Ann-Sofie Alm (M) yrkandena 2, 4 och 7,

2023/24:1673 av Azadeh Rojhan och Alexandra Völker (båda S) och

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att det bör säkerställas att utredningar som gjorts om myndigheters rutiner och handläggning av bortförandeärenden följs upp och leder till förbättringar. Vidare bör en utredning tillsättas när det gäller ett nationellt inrapporteringsystem för bortförda barn och unga, för att få bättre kunskap om omfattningen av problematiken och kunna hjälpa fler unga. Ett uppdrag bör också ges till en lämplig myndighet att samordna arbetet nationellt när det gäller en systematisk uppföljning av insatser till barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen bör tillsätta en utredning och vidta ytterligare åtgärder enligt ovan.

6. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S) och

2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S) samt
avslår motionerna

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3,

2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 147 och 148.

Ställningstagande

Vi anser att det borde finnas ett standardiserat och snabbt förlopp för samhället att ta hand om våldsutsatta kvinnor. Det kan innebära tydliga rutiner för bl.a. vården, socialtjänsten, skyddat boende, omsorg om barn och samtalsstöd. Vidare behöver man se över kvinnojourernas verksamhet och arbete för att försvara, förstärka och utveckla detta. Dessutom behövs en ökad tydlighet när det gäller vilken typ av försörjning som våldsutsatta, som inte kan arbeta på grund av skyddad identitet, ska få. Regeringen bör vidta åtgärder för att uppfylla detta.

7. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (V)

av Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 och
avslår motionerna

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S),

2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S),
2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 147 och 148.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör ta initiativ till att genomföra modellen En kommun fri från våld eller liknande modeller som syftar till att förändra destruktiva normer och värderingar. Det handlar om en socioekologisk modell som finns i flera kommuner och som identifierar risker på olika nivåer och tar fram förslag på förebyggande åtgärder. Förändring behöver genomföras inom flera arenor såsom på arbetsplatser, i idrottsföreningar och bostadsområden. Regeringen bör ta ett sådant initiativ.

8. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt

2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår motionerna

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3,

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S),

2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S) och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 147 och 148.

Ställningstagande

Jag anser att det bör inrättas ett nationellt lämnaprogram med samverkan mellan berörda myndigheter för att få fler att orka lämna en våldsam relation. Regeringen bör vidta sådana åtgärder. Vidare bör regeringen tillsätta en utredning om att införa en lämnapeng, dvs. ett startkapital för de som tagit sig ur en våldsam relation. Därutöver bör regeringen överväga att genomföra åtgärderna i Jämställdhetsmyndighetens rapport Att leva med skyddade personuppgifter – Behovet av samhällets långsiktiga stöd. Kvinnor som tvingas leva gömda ska inte behöva stå för kostnaderna.

9. Förebyggande arbete och stöd, punkt 5 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 147 och 148 samt avslår motionerna

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3,

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S),

2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt

2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp till den som utsatts för brott och dennes närstående. Vidare bör regeringen låta en lämplig myndighet ta fram en vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brotts-offerstödande arbetet. Vägledningen kan utgöra grund för framtida kartläggningar av kommunernas brottsofferstöd. Regeringen bör vidta dessa åtgärder.

10. Skärpt lagkrav för förebyggande arbete, punkt 6 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Mona Olin (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

I fråga om våld i nära relationer anser vi att vikten av ett proaktivt arbete bör framgå tydligare i lagtexten när det gäller socialnämndens uppgifter. Det hör

till socialnämndens uppgifter att verka för att den som uppvisar ett våldsamt beteende eller utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Regeringen bör se över frågan och återkomma med förslag.

11. Våld mot barn, punkt 7 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Mona Olin (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motionerna
2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10,
2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 5,
2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 6 och
2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 68 och 69.

Ställningstagande

I intervjuer som Bris har gjort med våldsutsatta barn som har vistats på skyddade boenden framkommer det att barn anser det som orättvist att de tvingas flytta medan deras våldsutövare stannar i hemmet och på orten. Vi anser därför att det bör införas en ”bo kvar”-garanti för våldsutsatta barn. Regeringen bör vidta åtgärder för detta.

12. Våld mot barn, punkt 7 (V)

av Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10,
bifaller delvis motion
2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 5 och
avslår motionerna

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2,
2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 6 och
2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 68 och 69.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med de förslag som lämnas i betänkande SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld. Det föreslås ett antal mål bl.a. om hur våld mot barn ska förebyggas. Det är viktigt att strategin som föreslås införs systematiskt.

13. Våld mot barn, punkt 7 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 5,

2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 6 och

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 68 och 69,

bifaller delvis motion

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10 och

avslår motion

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

I betänkandet SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld föreslås en tioårig strategi för att stärka myndigheters och organisationers arbete för att stoppa våld mot barn och ge våldsutsatta rätt till stöd och behandling. Regeringen bör se till att strategin antas. Vidare bör regeringen ge en lämplig myndighet i uppdrag att sprida kunskap om våld i barn och ungas nära relationer för att uppmärksamma fler på våldet och sprida information till utsatta om vilket stöd som finns att få. Dessutom bör regeringen ge en lämplig myndighet i uppdrag att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation, i vilken utsträckning dessa insatser faktiskt används samt hur effektiva de är. Därutöver bör regeringen ge lämplig myndighet i uppdrag att se över socialtjänstens förutsättningar och vid behov vidta åtgärder, att erbjuda barnet och dess anhöriga stöd och behandling som är fokuserad på att förebygga våld i de fall det inte finns underlag för tvångsinsatser vid misstänkt barnmisshandel. Regeringen bör vidta åtgärder enligt ovan.

14. Krisstöd, punkt 8 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 140.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs en översyn när det gäller ett krisstöd till barn som drabbas av brott och trauma i samband med skjutningar och sprängningar. Det behövs en större tydlighet när det gäller vilka aktörer som ska göra vad i samband med den här typen av händelser. Regeringen bör se över frågan.

15. Skyddat boende, punkt 9 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 90 och
avslår motionerna
2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 20 och
2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 89.

Ställningstagande

Länsstyrelserna har tidigare gjort en kartläggning när det gäller kommunernas insatser för att hjälpa våldsutsatta personer att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende. Det är viktigt att regeringen tar länsstyrelsernas slutsatser vidare. Få kommuner arbetar för att motivera våldsutövare att flytta så att våldsutsatta kan bo kvar.

16. Skyddat boende, punkt 9 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 20 och

avslår motion

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkandena 89 och 90.

Ställningstagande

Tillgången till skyddat boende är av fundamental betydelse för den som t.ex. är utsatt för våld i hemmet. Jag anser därför att skyddat boende bör utgöra en rättighet för den som är i behov av det. Regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa detta.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:67 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till implementering av modellen En kommun fri från våld, eller liknande modeller som syftar till att förändra destruktiva normer och värderingar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag utifrån SOU 2022:70 och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:479 av Sara Gille m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att upprätta årlig nationell statistik över antalet barn som lever under hedersrelaterade förhållanden i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta behovet av kommunala handlingsplaner och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta att den som förhör ett barn om hedersfrågor bör ha adekvat utbildning i hedersproblematik och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:674 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för våldsutsatta att lämna sin relation genom att möjliggöra en trygg lösning för husdjur och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:685 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge den våldsutsatta ”en dörr ut från våldet”, där det räcker med en kontakt för att få en samlad ingång till samhällets stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:884 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektiva skydd för barn och unga mot hedersrelaterat våld och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka stödet till de delar av civilsamhället som arbetar mot hedersbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ökad möjlighet till utreseförbud vid risk för att resan syftar till tvångsgifte eller könsstympning och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:924 av Ulrika Westerlund och Amanda Lind (båda MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett nationellt inrapporteringsystem för bortförda barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga bestämmelsen om utreseförbud för barn till att gälla fler barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge lämplig myndighet i uppdrag att öka den systematiska uppföljningen av insatser till barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:927 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör anta den tioåriga strategin för att motverka våld mot barn och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1085 av Azra Muranovic m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vi kan försvara, förstärka och utveckla ideella kvinnojourers verksamhet och arbete och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1206 av Åsa Eriksson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad tydlighet gällande vilken typ av försörjning våldsutsatta, som inte kan arbeta på grund av skyddad identitet, ska uppbära och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1211 av Alireza Akhondi (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder enligt motionens intentioner vad gäller att utveckla arbetet mot våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1396 av Ann-Sofie Alm (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra hur många barn som befinner sig i riskzonen för att utsättas för hederskulturens brott och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra hur många barn som förts bort mot sin vilja och se över möjligheten att de återbördas till Sverige och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att socialtjänsten flaggar varje ärende med misstänkta brott om hederskultur och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1564 av Aida Birinxhiku m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att säkerställa en långsiktig finansiering av kvinnojourer i Halland och i övriga landet genom statligt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1628 av Niels Paarup-Petersen (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett förtydligande av ansvar för avhoppsprogram samt statligt stöd till samma arbete i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1651 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillståndsplikt för skyddade boenden bör införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav på stöd till barn på skyddade boenden bör införas och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1673 av Azadeh Rojhan och Alexandra Völker (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av nationella åtgärder för att stötta barn som bortförs från Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:1678 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga kommunernas insatser för att hjälpa våldsutsatta personer med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1790 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga utreseförbudet så att det omfattar alla hedersrelaterade bortföranden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra implementering och hantering av utreseförbudet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda samtliga syskons behov av stöd och skyddsinsatser vid ett utreseförbud och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslagta alla former av resehandlingar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt inrapporteringsystem för bortföranden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödpaket för hedersutsatta barn, unga och vuxna som återvänder till Sverige efter ett bortförande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:1919 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att undersöka möjligheten att skapa långsiktig finansiering för kvinnojourer genom statligt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1937 av Sanna Backeskog m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett standardiserat vårdbelopp för kvinnor som utsätts för våld i nära relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2073 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om proaktivt arbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge barn en ”bo kvar”-garanti och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver vidta åtgärder för ökad kunskap kring våldsutsatthet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta behovet av att statistik om våld i nära relationer ska innefatta alla som utsätts, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta behovet av statistik om våld i samkönade relationer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2075 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör överväga möjligheten att socialtjänsten ska erbjuda en kontaktperson till den som lyckas bryta sig loss från våld och förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppmuntra och utveckla stödverksamhet, utbildningar och diskussionsforum gällande föräldraskap med bakgrund i hederskulturer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2449 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över socialtjänstens förutsättningar, och vid behov vidta åtgärder, att erbjuda barnet och dess anhöriga stöd och behandling fokuserad på att förebygga våld i de fall det inte finns underlag för tvångsinsatser vid misstänkt barnmisshandel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddat boende bör betraktas som en rättighet för den som är i behov av det, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2481 av Martina Johansson m.fl. (C):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagreglera insatsen skyddat boende, införa tillståndsplikt för skyddat boende samt se över möjligheten för barn att ha individuella beslut för att vistas på skyddat boende och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barn ska ha rätt till skolgång under vistelse på skyddat boende och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge uppdrag till Socialstyrelsen att se över de insatser som ges till personer som är offer för prostitution eller utsätts för kommersiell sexuell exploatering i syfte att ge ett bättre och mer utvecklat stöd och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2484 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av kontaktpersoner för stöd, hjälp och vägledning i myndighetskontakter för kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2499 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt lämnaprogram i syfte att få fler att orka lämna en våldsam relation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en lämnapeng, dvs. ett startkapital för de som tagit sig ur en våldsam relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör inrättas i syfte att arbeta fram brottsförebyggande metoder för att tidigt fånga upp personer med riskfaktorer för att utveckla ett våldsamt beteende och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att motverka våld i nära relation bland äldre som en del i ett nationellt äldrehälsovårdsprogram och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de verksamheter som erbjuder stöd och skydd till offer för prostitution och människohandel bör få långsiktig och stabil finansiering och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2588 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att implementera åtgärderna från Jämställdhetsmyndighetens rapport ”Att leva med skyddade personuppgifter” och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende och tillkännager detta för regeringen.
90. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kartläggning av kommunernas insatser för våldsutsatta och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2621 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att kvinno- och tjejjourer ges möjlighet till en långsiktig och varaktig försörjning och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2636 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om våld i nära relation och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett utvidgat utreseförbud vid hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta fler mansmottagningar och tillkännager detta för regeringen.
75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta förbättra myndigheternas arbete med att upptäcka våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra informationsutbytet mellan myndigheter och minska sekretessen och tillkännager detta för regeringen.
79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rusta föräldrar, lärare och andra vuxna för att prata med unga om våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka finansieringen till stömlinjer för barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
87. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta särskilda mottagningar för vuxna som utsatts för sexuellt våld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över brottsoffrens tillgång till adekvata traumabehandlingar och tillkännager detta för regeringen.
91. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett permanent samordningscentrum för arbetet med att förhindra att barn förs ut ur landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
93. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att socialtjänsten aldrig ger information till vårdnadshavare som kan innebära akut risk för att barn utsätts för brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
95. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra det regionala arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

96. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra det kommunala arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
97. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta resurscentrum i varje län och tillkännager detta för regeringen.
98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra samverkan mellan myndigheter och säkerställa tidiga ingripanden och tillkännager detta för regeringen.
102. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka information och utbildning om demokratiska principer, jämställdhet och barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
112. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje kvinna som lämnar en våldsamt relation ska ges en samlad ingång till samhällets stöd och tillkännager detta för regeringen.
120. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erbjuda de som lever med skyddade personuppgifter en långvarig kontaktperson hos kommunen och tillkännager detta för regeringen.
121. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram nationella riktlinjer för arbetet med personer med skyddade personuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
122. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett särskilt ekonomiskt stöd för personer som lever med skyddade personuppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
123. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur personer med skyddade personuppgifter kan få förtur i bostadsköer och tillkännager detta för regeringen.
124. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort avgiften för skyddade boenden i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
126. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för våldsutsatta att hitta en trygg lösning för sina husdjur och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2669 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera läns- eller regionövergripande centrum som syftar till att motivera vuxna som begår eller är i riskzon för att begå sexköpsbrott att ändra sitt beteende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta myndigheternas arbete med att bättre upptäcka våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge lämplig myndighet i uppdrag att sprida kunskap om

- våld i barn och ungas nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga vilka insatser kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättandet av fler mansmottagningar och tillkännager detta för regeringen.
 83. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vården till följd av sexuella övergrepp kan bli kostnadsfri och tillkännager detta för regeringen.
 88. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättandet av ett ekonomiskt stöd för personer som lever med skyddade personuppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort avgiften för skyddade boenden i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
 91. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett permanent samordningscentrum och tillkännager detta för regeringen.
 92. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att utredningar som gjorts kring myndigheters rutiner och handläggning av bortförandeärenden följs upp och leder till förbättringar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 94. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utfärda utreseförbud i fler fall och tillkännager detta för regeringen.
 97. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att socialtjänsten aldrig ger information till vårdnadshavare som kan innebära akut risk för att barn utsätts för brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra insatser i regionerna mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
 99. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra insatserna i kommunerna mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
 100. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättandet av resurscentrum i varje län för att utöka tillgången till hjälp för utsatta och tillkännager detta för regeringen.
 101. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra samverkan mellan myndigheter och säkerställa att resoluta ingripanden sker i ett tidigt skede och tillkännager detta för regeringen.

140. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättandet av ett krisstöd till barn som drabbas av brott och trauma i samband med skjutningar och sprängningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
147. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp och tillkännager detta för regeringen.
148. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Socialstyrelsen ska ta fram en vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brottsofferstödjande arbetet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2672 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka permanenta, strukturella åtgärder som krävs för att förbättra stödet till människor som tar emot ersättning för sex, samt barn som utsätts för kommersiell sexuell exploatering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
10. Motioner som bereds förenklat		
2023/24:479	Sara Gille m.fl. (SD)	5–7
2023/24:674	Rebecka Le Moine m.fl. (MP)	1
2023/24:685	Katarina Luhr m.fl. (MP)	1
2023/24:1211	Alireza Akhondi (C)	
2023/24:1564	Aida Birinxhiku m.fl. (S)	
2023/24:1628	Niels Paarup-Petersen (C)	10
2023/24:1651	Niels Paarup-Petersen (C)	1 och 2
2023/24:1678	Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S)	1
2023/24:1919	Magnus Manhammar (S)	
2023/24:2073	Michael Rubbestad m.fl. (SD)	4–6
2023/24:2075	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	24 och 25
2023/24:2481	Martina Johansson m.fl. (C)	39, 40 och 42
2023/24:2484	Ulrika Liljeberg m.fl. (C)	40
2023/24:2499	Helena Vilhelmsson m.fl. (C)	15, 18 och 24
2023/24:2621	Teresa Carvalho m.fl. (S)	3
2023/24:2636	Jennie Nilsson m.fl. (S)	17
2023/24:2664	Janine Alm Ericson m.fl. (MP)	74–76, 79, 81, 87, 89, 91, 93, 95–98, 102, 112, 120–124 och 126
2023/24:2669	Märta Stenevi m.fl. (MP)	66, 70, 83, 88, 89, 91 och 97– 101